

منشور حقوق دانشجویی چیست؟

«منشور حقوق دانشجویی» بر اساس قانون اساسی و مجموعه قوانین، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی مصوب دانشگاهی تهیه شده و در تدوین آن تلاش بر آن بوده، زیست‌جهان دانشجویی مدنظر قرار گیرد. حقوق دانشجویی در حوزه‌های گوناگون «آموزشی - پژوهشی»، «فرهنگی - اجتماعی»، «سیاسی»، «صنفي - رفاهی» و «انضباطی» تدوین شده است. علاوه بر این، در ابتدای منشور، فصلی تحت عنوان «حقوق اساسی» گنجانده شده است تا دانشجویان با حقوق مبنایی و اولیه شهروندی، بر اساس قانون اساسی، آشنا شوند. این تقسیم‌بندی معیار موضوعی دارد و با نمودار تشکیلاتی و اداری وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری هماهنگ است.^۱ ملاک‌گزینش این کلیات حقوقی از میان مجموعه قوانین، دو عامل بوده است:

- ۱- تعداد دانشجویانی که این حقوق و مقررات شامل حال آن‌ها می‌شود.
- ۲- اهمیت این حقوق به لحاظ هزینه‌هایی که در صورت عدم اجرای آن‌ها متوجه دانشجوی و سیستم دانشگاهی خواهد شد.

به منظور آگاهی بیشتر دانشجویان، اطلاعات مربوط به آیین‌نامه‌های مربوط به هر حوزه، در پاورقی مربوط به هر بخش آمده است و دانشجوی برای افزایش آگاهی خود و آشنایی با جزئیات ضوابط، می‌تواند به آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های همان بخش مراجعه کند.

بدیهی است این منشور، که بر اساس مجموعه قوانین و مصوبات موجود تهیه شده است، فقط شأن ترویجی - آموزشی دارد و در پایان هر سال تحصیلی، بر اساس آخرین تغییرات به‌وجودآمده در قوانین، قابل بازنویسی خواهد بود. به‌علاوه، منشور پیش‌رو فقط دانشجویان دانشگاه‌های دولتی کشور را، که زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری هستند، مستقیماً در بر می‌گیرد، اگرچه کلیات آن کم‌وبیش در سایر مراکز آموزش عالی هم صادق است. معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری از کلیه نهادهای دانشگاهی، به ویژه معاونت‌های دانشجویی و فرهنگی، انجمن‌های علمی، کانون‌های فرهنگی و تشکل‌های دانشجویی، درخواست دارد تا به سهم خود وزارت علوم را در ترویج و آموزش این مجموعه یاری کنند و با بیان انتقادات و پیشنهادات خود فضایی پویا برای ایجاد تحولی جدی در آگاهی‌های حقوقی دانشجویان و ارتقای «قانون‌مداری» در محیط‌های دانشگاهی فراهم آورند. بی‌تردید چنین تحولی، سبب‌ساز افزایش پویایی و نشاط، کاهش تنش، تداوم آرامش و مقدمه‌ای برای رشد آگاهی‌های حقوقی شهروندان در جامعه خواهد بود.

^۱ به صورت کلی می‌توان گفت حقوق آموزشی - پژوهشی در ارتباط با معاونت آموزشی و معاونت پژوهشی، فناوری، حقوق صنفی - رفاهی در ارتباط با سازمان دانشجویان، حقوق فرهنگی - اجتماعی و حقوق سیاسی در ارتباط با معاونت فرهنگی - اجتماعی و حقوق انضباطی در ارتباط با معاونت دانشجویی قرار می‌گیرد.

